

3. Η ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΟΜΙΛΙΑ

ΕΔΑΦΙΟ ΜΝΗΜΗΣ: «Ότε δε ετελείωσεν ο Ιησούς τους λόγους τούτους, εξεπλήττοντο οι όχλοι διά την διδαχήν αυτού. Διότι εδίδασκεν αυτούς ως έχων εξουσίαν, και ουχί ως οι γραμματείς.» Ματθαίον 7/ζ' 28,29.

Για τη μελέτη αυτής της εβδομάδας, διαβάστε: Ματθ. 5-7/ε'-ζ', Ρωμ. 7/ζ' 7, Γέν. 15/ιε' 6, Μιχ. 6/ς' 6-8, Λουκ. 6/ς' 36, Ματθ. 13/ιγ' 44-52, Ρωμ. 8/η' 5-10.

Στην Έξοδο βλέπουμε τον Θεό να οδηγεί τον λαό Ισραήλ έξω από την Αίγυπτο, να τους «βαπτίζει» στην Ερυθρά Θάλασσα, να είναι μαζί τους στην έρημο για 40 χρόνια – κατά τη διάρκεια των οποίων γίνονται πολλά σημεία και θαύματα – και να τους συναντάει προσωπικά στην κορυφή ενός όρους όπου τους δίνει το νόμο Του.

Στο βιβλίο του Ματθαίου, βλέπουμε τον Ιησού να φεύγει από την Αίγυπτο, να βαπτίζεται στον Ιορδάνη ποταμό, να περιπλανάται στην έρημο για 40 μέρες – όπου γίνονται σημεία – και να συναντάει προσωπικά το λαό Ισραήλ στην κορυφή ενός όρους, όπου τους εξηγεί τον νόμο Του. Ο Ιησούς ακολούθησε την πορεία του Ισραήλ, έγινε Ισραήλ, και σ' Αυτόν βρήκαν την εκπλήρωσή τους όλες οι υποσχέσεις της διαθήκης.

Η Επί του Όρους Ομιλία είναι το πιο δυνατό κήρυγμα που έχει γίνει ποτέ. Τα λόγια Του δεν επηρέασαν μόνο τους ακροατές εκείνης της εποχής, αλλά εξακολουθούν να επηρεάζουν και όλους όσους τα ακούνε μέχρι και σήμερα.

Ωστόσο, δεν αρκεί μόνο το να ακούσουμε το μήνυμα αυτό, αλλά πρέπει και να το εφαρμόσουμε. Αυτήν την εβδομάδα θα δούμε τι είπε ο Ιησούς στην Επί του Όρους Ομιλία (Ματθ. 5-7/ε'-ζ'), και στο Ματθ. 13/ιγ' θα δούμε τι μας λέει για την εφαρμογή των λόγων Του στη ζωή μας.

Κυριακή 10 Απριλίου

ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Διαβάστε την Επί του Όρους Ομιλία στο Ματθ. 5-7/ε'-ζ'. Ποια σημαία της ομιλίας ξεχωρίζετε;

.....

.....

«Πιθανόν καμία άλλη θρησκευτική ομιλία στην ιστορία της ανθρωπότητας δεν έχει τραβήξει τόσο την προσοχή και το ενδιαφέρον των ανθρώπων όσο η Επί του Όρους Ομιλία. Ακόμη και φιλόσοφοι που δεν έχουν αποδεχθεί τον Ιησού, έχουν θαυμάσει το ήθος Του. Ο Mohandas Gandhi ήταν ο πιο ένθερμος μη Χριστιανός υποστηρικτής του 20^{ου} αιώνα, αυτής της ομιλίας.» Craig L. Blomberg, *The New American Commentary: Matthew*, τομ. 22, σ. 93, 94.

Η ομιλία αυτή έχει προσεγγιστεί με διάφορους τρόπους. Ορισμένοι πιστεύουν πως είναι αδύνατον να ακολουθήσουμε τους κανόνες του Θεού που εμπεριέχονται στην Επί του Όρους Ομιλία και μας οδηγούν να επικαλεστούμε την δικαιοσύνη του Ιησού – τη μοναδική μας ελπίδα για σωτηρία. Άλλοι πάλι την αντιμετωπίζουν σαν μία ομιλία περί δημόσιας ηθικής, ένα κάλεσμα για ειρήνη. Ενώ υπάρχουν και εκείνοι που θεωρούν ότι είναι μία έκκληση να έρθει η βασιλεία του Θεού στη γη, μέσα από ανθρώπινη προσπάθεια.

Στην πραγματικότητα, όλοι έχουμε κάποια άποψη γι' αυτήν την ομιλία επειδή επιδρά έντονα στη ζωή μας, και γι' αυτό, ο καθένας ανταποκρίνεται σ' αυτή με διαφορετικό τρόπο.

Η Ε. Χουάιτ γράφει: «Στην Επί του Όρους Ομιλία Του προσπάθησε να ανασκευάσει αυτό που είχαν μάθει στη λαθεμένη διδασκαλία τους και να δημιουργήσει στους ακροατές Του την ορθή αντίληψη της βασιλείας Του και του δικού Του χαρακτήρα... Οι αλήθειες που δίδαξε δεν είναι λιγότερο σπουδαίες για μας από ότι ήταν για τα πλήθη που Τον ακολουθούσαν. Εμείς δεν έχουμε λιγότερη ανάγκη από ότι εκείνοι για να διδαχθούμε τις βασικές αρχές της βασιλείας του Θεού.» Z.X. σ. 270,271.

Έτσι, η Επί του Όρους Ομιλία δίνει τις βασικές αρχές της βασιλείας του Θεού. Μας λέει πώς είναι ο Θεός, ως Βασιλιάς, και μας λέει πώς θέλει ο Θεός να γίνουμε ως υπήκοοι της βασιλείας Του. Καλούμαστε να αφήσουμε τις αρχές και τους κανόνες των βασιλείων αυτού του κόσμου για τις αρχές της αιώνιας βασιλείας (Δαν. 7/ζ' 27).

Δευτέρα 11 Απριλίου

Η ΟΜΙΛΙΑ ΣΕ ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Ορισμένοι Χριστιανοί βλέπουν την Επί του Όρους Ομιλία ως «νέο νόμο από τον Χριστό», που αντικατέστησε τον «Νόμο του Θεού». Υποστηρίζουν πως το νομικιστικό σύστημα αντικαταστάθηκε από την χάρη και ισχυρίζονται ότι ο νόμος του Ιησού διαφέρει από αυτόν του Θεού. Αυτές οι απόψεις είναι παρερμηνείες της Επί του Όρους Ομιλίας.

Τι μας λένε τα παρακάτω εδάφια για τον νόμο και κατά πόσο υποστηρίζουν την άποψη ότι ο νόμος (οι Δέκα Εντολές) αντικαταστάθηκε από την Επί του Όρους Ομιλία; (Ματθ. 5/ε' 17-19, 21, 22, 27, 28, δείτε επίσης Ιακ. 2/β' 10, 11, Ρωμ. 7/ζ' 7).

.....
Ο Craig S. Keener γράφει: «Οι περισσότεροι Ιουδαίοι κατανοούσαν τις εντολές στα πλαίσια της χάρης... δεδομένου ότι ο Ιησούς ζήτησε να υπάρχει μεγαλύτερη χάρη στην πράξη... είναι αναμφίβολο ότι είχε την πρόθεση οι απαιτήσεις της βασιλείας να είναι υπό το φως της χάρης (συγκρίνετε με Ματθ. 6/ς' 12, Λουκ. 11/ια' 14, Μάρκ. 11/ια' 25, Ματθ. 6/ς' 14, 15, Μάρκ. 10/ι' 15). Στην εξιστόρηση του ευαγγελίου βλέπουμε ότι ο Ιησούς δέχεται εκείνους που ταπεινώνουν τον εαυτό τους αναγνωρίζοντας το δικαίωμα του Θεού να κυριαρχεί ακόμη κι αν δεν μπορούν να φτάσουν στην τελειότητα (5/ε' 48). Η βασιλεία της χάρης που εξήγγειλε ο Ιησούς δεν ήταν άκαρπη χάρη – στα Ευαγγέλια βλέπουμε ότι το μήνυμα της βασιλείας μεταμορφώνει εκείνους που το δέχονται, καθώς συντρίβει τον αλαζόνα, εκείνον που αισθάνεται θρησκευτικά και κοινωνικά επαρκής.» The Gospel of Matthew: A Socio – Rhetorical Commentary, σ. 161, 162.

Διαβάστε Γέν. 15/ιε' 6. Πώς μας βοηθάει να καταλάβουμε ότι η σωτηρία ήταν ανέκαθεν μέσω πίστης;

.....
Η πίστη στον Ιησού Χριστό δεν ήταν κάτι νέο, ήταν η ίδια πίστη από την Πτώση κι έπειτα. Η Επί του Όρους Ομιλία δεν είναι σωτηρία διά μέσου χάρης που αντικαθιστά την σωτηρία εξ έργων. Ανέκαθεν η σωτηρία προσφερόταν μέσω χάρης. Οι Ισραηλίτες πρώτα σώθηκαν διαμέσου χάρης στην Ερυθρά Θάλασσα, κι έπειτα στο Σινά, τους ζητήθηκε να δείξουν υπακοή. (Δείτε Έξ. 20/κ' 2.)

ΣΚΕΨΗ: Τι σας έχει διδάξει η προσωπική σας πείρα με τον Κύριο και τον Νόμο Του, για το ότι η σωτηρία παρέχεται μόνο μέσω της πίστης και όχι μέσω του νόμου;

Τρίτη 12 Απριλίου

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΩΝ

Διαβάστε Ματθ. 5/ε' 20. Τι εννοεί ο Ιησούς λέγοντας, «εάν μη περισσεύση η δικαιοσύνη σας πλειότερον της των γραμματέων και Φαρισαίων, δεν θέλετε εισέλθει εις την βασιλείαν των ουρανών» ;

.....

.....

Αν και η σωτηρία ανέκαθεν ήταν μέσω πίστης και ο Ιουδαϊσμός ήταν μία θρησκεία χάρις, τουλάχιστον όπως θα έπρεπε να εφαρμοστεί, εισχώρησε ο νομικισμός, και ο ίδιος κίνδυνος υπάρχει και σήμερα για κάθε Χριστιανική θρησκεία όσον αφορά το ζήτημα της υπακοής. Την εποχή του Χριστού, οι περισσότεροι θρησκευτικοί ηγέτες είχαν «αυστηρή, άκαμπτη ορθοφροσύνη... αποξενωμένη από την μεταμέλεια, την τρυφερότητα, και την αγάπη», η οποία τους άφησε χωρίς «καμία δύναμη» για να προφυλάξουν τον κόσμο από τη διαφθορά. (Ε. Χουάιτ, Ε.Ο.Ο. σ. 68.)

Οι τύποι, ιδιαίτερα εκείνοι που θεσπίστηκαν από ανθρώπους, δεν μπορούν να αλλάξουν την ζωή ή να μεταμορφώσουν τον χαρακτήρα. Αληθινή πίστη είναι αυτή που εργάζεται με αγάπη (Γαλ. 5/ε' 6), και κάνει πράξεις αποδεκτές στα μάτια του Θεού.

Διαβάστε Μιχ. 6/ς' 6-8. Κατά ποιον τρόπο θα μπορούσαμε να πούμε ότι αυτή η περικοπή είναι σύνοψη της Επί του Όρους Ομιλίας;

.....

.....

Ακόμη και στην Παλαιά Διαθήκη, οι θυσίες δεν ήταν το τέλος αλλά το μέσο για το τέλος. Το τέλος ήταν η ζωή στην οποία οι ακόλουθοι του Θεού αντικατοπτρίζουν την αγάπη και τον χαρακτήρα Του – κάτι που μπορεί να γίνει μόνο μέσω της πλήρους υποταγής στον Θεό και της συναίσθησης της πλήρους εξάρτησης από τη σώζουσα χάρη Του. Παρά τις εξωτερικές εκδηλώσεις ευσεβείας και πίστης, πολλοί από τους Γραμματείς και Φαρισαίους δεν αποτελούσαν πρότυπα ενός ακόλουθου του Κυρίου.

ΣΚΕΨΗ: Παρότι πιστεύουμε ότι η σωτηρία είναι μόνο διά πίστεως, και ότι μόνο η δικαιοσύνη του Ιησού μπορεί να μας σώσει, πώς μπορούμε να βεβαιωθούμε ότι δεν έχουμε μέσα μας ίχνη νομικισμού;

Τετάρτη 13 Απριλίου

ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

Η πιο μεταρρυθμιστική διδαχή του Ιησού, πιθανόν βρίσκεται στο Ματθ. 5/ε' 48. Πώς μπορούμε, ως αμαρτωλοί, να το πετύχουμε αυτό;

.....
Από όλη την Επί του Όρους Ομιλία, αυτό το σημείο θα μπορούσαμε να το χαρακτηρίσουμε ως το «υπέρτατο». Να είστε τέλειοι όπως «ο Πατήρ σας ο εν τοις ουρανοίς»; Τι σημαίνει αυτό; Ένα σημαντικό σημείο για να καταλάβουμε αυτό το εδάφιο, βρίσκεται στη λέξη «λοιπόν», η οποία οδηγεί σε ένα συμπέρασμα από κάτι που έχει προηγηθεί.

Διαβάστε Ματθ. 5/ε' 43-47. Πώς αυτά τα εδάφια, τα οποία καταλήγουν στο Ματθ. 5/ε' 48, μας βοηθάνε να αντιληφθούμε καλύτερα τα λόγια του Ιησού στο εδ. 48; Δείτε επίσης Λουκ. 6/ς' 36.

.....
Δεν είναι η πρώτη φορά που βλέπουμε αυτήν την ιδέα στην Αγία Γραφή. Στο Λευιτικό 19/ιθ' 2, ο Κύριος λέει στο λαό Του, «Άγιοι θέλετε είσθαι, διότι άγιος είμαι εγώ ο Κύριος ο Θεός σας». Στο Λουκ. 6/ς' 36, ο Ιησούς λέει: «Γίνεσθε λοιπόν οικτίρμονες, καθώς και ο Πατήρ σας είναι οικτίρμων.»

Στο, Ματθ. 5/ε' 43-48 το ζητούμενο δεν είναι μία εξωτερική συμμόρφωση στους κανόνες και στους νόμους, όσο σημαντικό κι αν είναι αυτό. Αντιθέτως, η περικοπή αυτή εστιάζει στην αγάπη προς τους άλλους, και όχι μόνο προς εκείνους που ο καθένας θα αγαπούσε, αλλά και σε εκείνους που – σύμφωνα με τα δεδομένα του κόσμου – δεν μπορούμε να αγαπήσουμε.

Αξίζει να θυμόμαστε πως ο Θεός δεν μας ζητάει τίποτε που δεν μπορεί να κάνει Εκείνος. Εάν αφηνόμασταν μόνοι μας, εάν εξαρτιόμασταν από την αμαρτωλή και εγωιστική καρδιά μας, τότε ποιος θα μπορούσε να αγαπήσει τους εχθρούς του; Ο κόσμος δεν λειτουργεί έτσι, αλλά εμείς δεν είμαστε πολίτες μίας άλλης βασιλείας; Έχουμε την υπόσχεση πως εάν παραδοθούμε στον Θεό τότε, «εκείνος όστις ήρχισεν εις εσάς καλόν έργον, θέλει επιτελέσει αυτό μέχρι της ημέρας του Ιησού Χριστού» (Φιλιπ. 1/α' 6), και τι καλύτερο έργο μπορεί να κάνει ο Θεός σε εμάς από το να μας φέρει στη σφαίρα Του και να μάθουμε να αγαπάμε όπως Εκείνος μας αγαπάει;

ΣΚΕΨΗ: Πόσο διαφορετική θα ήταν η ζωή μας εάν αγαπούσαμε τους εχθρούς μας;

Πέμπτη 14 Απριλίου

ΑΠΟΔΕΧΟΜΕΝΟΙ ΤΑ ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

Ο Ιησούς δεν κήρυξε μόνο πάνω στο όρος. Το ίδιο μήνυμα της βασιλείας κηρύχτηκε σε όλο το Ισραήλ. Στο Ματθ. 13/ιγ' βλέπουμε τον Ιησού να κηρύττει σε μία βάρκα, «και πας ο όχλος ίστατο επί τον αιγιαλόν» (εδ. 2). Μέσα από παραβολές, ο Ιησούς τους έδειξε ότι δεν αρκεί μόνο η ακρόαση των λόγων Του, αλλά είναι απαραίτητη και η εφαρμογή τους.

Διαβάστε Ματθ. 13/ιγ' 44-52. Πώς αυτή η παραβολή μας βοηθάει να δούμε πόσο σημαντική είναι η εφαρμογή των διδασκαλιών της Επί του Όρους Ομιλίας;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Δύο σημεία ξεχωρίζουν στις δύο πρώτες ιστορίες. Και στις δύο υπάρχει η ιδέα του να αποχωριστείς κάτι προκειμένου να αποκτήσεις κάτι άλλο – είτε είναι θησαυρός σε χωράφι είτε μαργαριτάρι. Το άλλο σημαντικό σημείο είναι η μεγάλη αξία που δίνει ο άνθρωπος σ' αυτό που έχει βρει. Και στις δύο περιπτώσεις πούλησαν ό,τι είχαν προκειμένου να το αποκτήσουν. Αν και δεν μπορούμε να αγοράσουμε τη σωτηρία (Ησ. 55/νε' 1,2), το μήνυμα των παραβολών είναι ξεκάθαρο: τίποτε από αυτά που έχουμε σ' αυτόν τον κόσμο δεν αξίζει να χάσουμε την αιώνια ζωή.

Ο Θεός μάς ζητάει να αποχωριστούμε από τα επίγεια και τα σαρκικά, και να πληρωθούμε με το Πνεύμα Του (δείτε Ρωμ. 8/η' 5-10). Αυτό δεν είναι εύκολο, καθώς χρειάζεται να πεθάνει το εγώ και να σηκώσουμε το σταυρό μας. Εάν όμως έχουμε διαρκώς τη σκέψη μας στην αξία αυτών που μας έχει υποσχεθεί ο Θεός, θα έχουμε και το κίνητρο να κάνουμε τις επιλογές που πρέπει.

ΣΚΕΨΗ: Διαβάστε την τελευταία παραβολή (Ματθ. 13/ιγ' 47-50). Και σ' αυτήν την παραβολή βλέπουμε την έννοια του αποχωρισμού. Πώς οι δύο πρώτες παραβολές μας βοηθούν να κατανοήσουμε την τρίτη παραβολή;

Περαιτέρω μελέτη:

Διαβάστε Ε. Χουάιτ, Ζ.Χ. σ. 269-286.

Στις παραβολές του Ματθ. 13/ιγ' 44-46, και οι δύο άνθρωποι βρήκαν κάτι μεγάλης αξίας. Βάση του περιεχομένου, ιδιαίτερα μετά και την τρίτη παραβολή (Ματθ. 13/ιγ' 47-50), αυτό το οποίο βρίσκεται είναι η αλήθεια που οδηγεί είτε στην αιώνια ζωή, είτε στην αιώνια καταστροφή «στην κάμινο του πυρός». Αυτό είναι σημαντικό επειδή ζούμε σε μία εποχή όπου η «αλήθεια» θεωρείται κάτι το ξεπερασμένο, στην χειρότερη περίπτωση κάτι επικίνδυνο. Και δυστυχώς αυτή είναι μία εσφαλμένη αντίληψη που έχουν ορισμένοι Χριστιανοί. Ωστόσο, το μήνυμα αυτών των παραβολών είναι ότι η αλήθεια υπάρχει και θα κάνει την αιώνια διαφορά σε κάθε άνθρωπο. Αυτό δεν πρέπει να μας εκπλήσσει. Στην Αγία Γραφή παρουσιάζεται η απόλυτη αλήθεια. Εξάλλου, ο Ιησούς είπε, «Εγώ είμαι η οδός, και η αλήθεια, και η ζωή. Ουδείς έρχεται προς τον Πατέρα ειμή δι' εμού» (Ιωάν. 14/ιδ' 6). Φυσικά, όταν κάποιος γνώστης της αλήθειας όπως ο Παύλος, λέει ότι, «κατά μέρος γινώσκομεν» (Α' Κορ. 13/ιγ' 9), είναι προφανές ότι υπάρχουν πολλά ακόμη που δεν γνωρίζουμε. Η δήλωση του όμως αυτή, ότι γνωρίζουμε δηλαδή «κατά μέρος», δείχνει πως υπάρχει περισσότερη αλήθεια να γνωρίσουμε, αλήθεια που μπορεί να κάνει τη διαφορά μεταξύ της αιώνιας ζωής ή του αιώνιου θανάτου. Αιώνια ζωή ή αιώνιος θάνατος; Σίγουρα δεν γίνεται πιο απόλυτο από αυτό.

Ερωτήσεις για συζήτηση:

1. Πώς θα ήταν ο κόσμος μας εάν όλοι ακολουθούσαμε τις αρχές της Επί του Όρους Ομιλίας;
2. Ο Ιησούς ανέφερε την παραβολή του σοφού και του μωρού κτίστη (δείτε Ματθ. 7/ζ' 24-27) έχοντας μπροστά Του τις ακτές της θάλασσας της Γαλιλαίας. Σε εποχές ξηρασίας, η διαφορά μεταξύ του αμμώδους εδάφους και του βράχου δεν ήταν τόσο ευδιάκριτη και ορισμένοι έχτιζαν το σπίτι τους στην άμμο θεωρώντας την ως βράχο. Στις βροχές όμως το αμμώδες θεμέλιο αποκαλύπτεται και το σπίτι καταρρέει. Ο Ιησούς ομοιάζει εκείνους που ακούνε τα λόγια Του χωρίς να τα εφαρμόζουν με εκείνους που έχουν ως θεμέλιό τους την άμμο. Πώς οι καταιγίδες της ζωής φανερώνουν εάν το θεμέλιό μας είναι στον βράχο ή στην άμμο; Πώς μπορούμε να έχουμε ένα θεμέλιο που θα μας κρατήσει σταθερούς ακόμη και στις μεγαλύτερες δοκιμασίες;